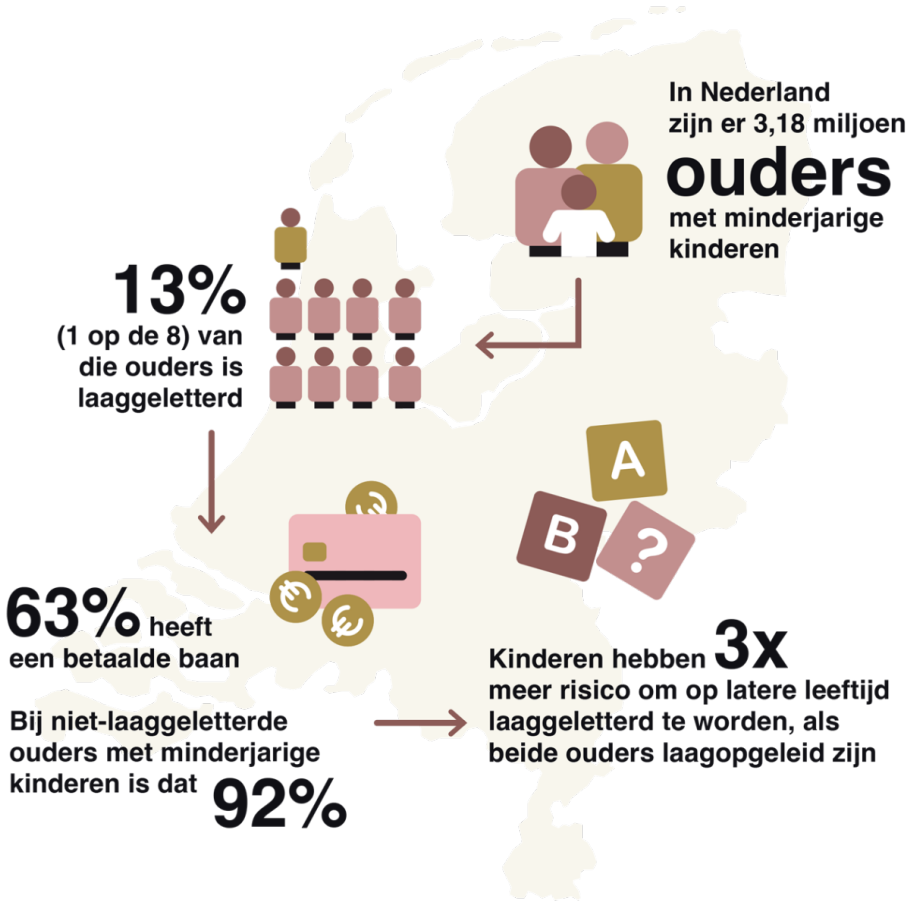
Gezin en basisvaardigheden

Voorkomen van laaggeletterdheid

In Nederland heeft 1 op de 8 ouders met minderjarige kinderen moeite met lezen, schrijven en/of rekenen. Daardoor hebben ze ook vaak moeite met een computer of smartphone. Kinderen van deze ouders komen vaker met een taalachterstand van school. Zo worden zij de nieuwe generatie laaggeletterden. Wij zetten ons in om dat te voorkomen.

Feiten en cijfers

- 1 op de 8 ouders met minderjarige kinderen is laaggeletterd.
- 63% van deze ouders heeft een betaalde baan. Bij niet-laaggeletterde ouders met minderjarige kinderen is dit 92%.
- Kinderen hebben 3 keer meer risico om op latere leeftijd laaggeletterd te worden, als beide ouders laagopgeleid zijn.
- Kinderen met een taalachterstand hebben een grotere kans om op latere leeftijd laaggeletterd te worden dan kinderen zonder taalachterstand.
- Kinderen in de leeftijd van 0 - 4 jaar een rijk taalaanbod bieden leidt tot betere taalvaardigheden.
- Kinderen waar als baby veel mee is gepraat (kletsen, voorlezen, liedjes zingen), doen het beter op school dan kinderen waar als baby weinig mee is gepraat.
- In Nederland worden jaarlijks 170.000 kinderen geboren. Ruim 25% van de kinderen begint aan de basisschool met een taalachterstand.
  En verlaat een steeds groter percentage leerlingen het middelbaar onderwijs laaggeletterd en/of laaggecijferd.

Vergeleken met kinderen van nietlaaggeletterde ouders geldt dat kinderen met laaggeletterde ouders:

- Minder goed presteren op school.
- Thuis minder in taal worden gestimuleerd.

Jongeren lopen het risico laaggeletterd te worden. Te veel jongeren:

- Hebben aan het eind van de basisschool een achterstand in schrijfvaardigheid.
- Hebben aan het eind van de basisschool een lichte achterstand in rekenen en wiskunde.
- Hebben als ze 15 jaar zijn een leesachterstand.

Deze achterstanden komen door persoonlijke kenmerken, door de situatie thuis en het onderwijs, de school en de docent. Deze oorzaken beïnvloeden elkaar.

Taalachterstand

Een taalachterstand is te herkennen aan een langzame of vertraagde ontwikkeling van de taal. Een taalachterstand kan ontstaan wanneer een kind opgroeit in een taalarme omgeving.

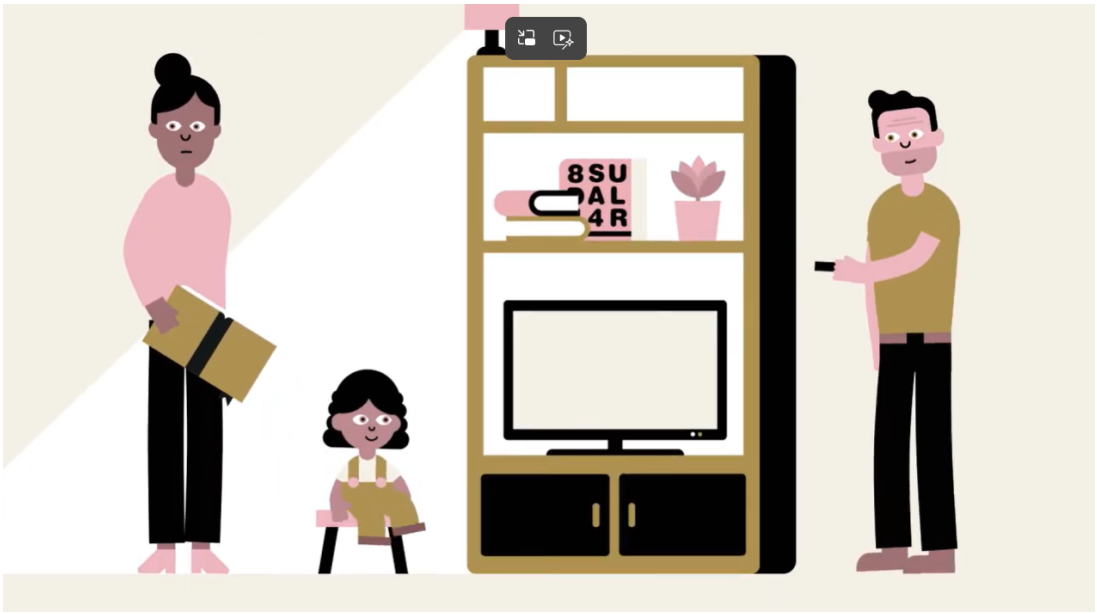
Ouderbetrokkenheid

Ouderbetrokkenheid kan thuis, op het kinderdagverblijf, de peuterspeelzaal of op school plaatsvinden. Ouderbetrokkenheid thuis heeft de meeste invloed op de ontwikkeling van kinderen. Het gaat er daarbij om hoeveel ouders hun kind ondersteunen en stimuleren in de ontwikkeling.

De interactie tussen ouder en kind is het belangrijkst. Voorbeelden van ouderbetrokkenheid thuis zijn voorlezen, rijmen, samen zingen of gesprekjes voeren over school.

Het leven van Lisa

Lisa groeit op in een taalarm gezin. Hierdoor krijgt zij problemen op verschillende momenten in haar leven. Dan krijgt Lisa een dochter die ook kans loopt om laaggeletterd te worden.

Bekijk video Het leven van Lisa

Dit doen wij om laaggeletterdheid te voorkomen

Wij zetten ons ervoor in dat laaggeletterdheid niet meer overgaat van generatie op generatie. Dit doen wij door:

- Ouders bewust te maken van hun invloed op de taalontwikkeling van hun kind. Ook geven we hen handvatten om de taalontwikkeling van hun kind te stimuleren.
- Professionals bewust te maken van laaggeletterdheid. Ook geven we hen handvatten om met laaggeletterde ouders te communiceren. Zodat ouders de taal- en schoolontwikkeling van hun kind beter kunnen stimuleren.
- Gemeenten ondersteunen en adviseren bij het voorkomen van laaggeletterdheid.

Onze projecten

Taalschatten

Vanuit het initiatief Taalschatten willen we ervoor zorgen dat alle 170.000 kinderen die jaarlijks worden geboren met een goed taalniveau aan de basisschool beginnen. De toolkit Taalschatten helpt (aanstaande) ouders, professionals en gemeenten die willen werken aan de taalontwikkeling van jonge
kinderen, vanaf de zwangerschap tot 4 jaar.

Taalschatten is een initiatief van Number 5 foundation in samenwerking met Tilburg University en Stichting Lezen en Schrijven. Voor meer informatie kijk op www.taalschatten.nl.

www.taalschatten.nl

Wil jij ook aan de slag met de taalontwikkeling van jonge kinderen? Ga dan naar de Toolkit Taalschatten via www.lezenenschrijven.nl/toolkittaalschatten.

Toolkit Taalschatten

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

Gemeenten hebben de regierol in de aanpak van basisvaardigheden. Daaronder valt ook de gezinsaanpak. Als gemeenten nauw samenwerken met lokale organisaties zoals

de bibliotheek, kunnen zij gezinnen het beste bereiken. De Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid helpt daarbij. Deze aanpak bestaat uit een stappenplan met bouwstenen.

Lees meer over de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid via www.gezinsaanpak.nl.

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

> Je vraagt je als ouder altijd af of je het goed doet. In de Voor jou en je kind!-cursus zitten we allemaal in dezelfde situatie. We zoeken samen oplossingen en geven elkaar steun.
>
> *– Deelnemer cursus Voor jou en je kind!*

Voor jou en je kind!

Voor jou en je kind! is een cursus voor ouders en verzorgers van peuters, kleuters, en kinderen op de basisschool. Tijdens de cursus leren ouders de taalontwikkeling van hun kind te stimuleren. Bijvoorbeeld door te oefenen met taalspelletjes of het stellen van vragen.
Daarnaast leren ze ook hoe ze hun kind meer kunnen ondersteunen bij schoolactiviteiten.

Lees meer over Voor jou en je kind! via www.lezenenschrijven.nl/voor-jou-en-jekind.

> Eerst had ik moeite met lezen en schrijven. Nu kan ik mijn dochter helpen met school.
>
> *– Dennis Bos, Taalheld 2023*

Dit kun jij doen om laaggeletterdheid te voorkomen

Als professional

- Wees je bewust van laaggeletterdheid en signaleer het.
- Zorg dat je de handvatten hebt om laaggeletterdheid te bespreken en ouders door te verwijzen naar scholing.
- Maak ouders bewust van hun invloed op de taalontwikkeling van hun kind.
- Geef ouders handvatten om de taalontwikkeling van hun kind te stimuleren.
- Gebruik eenvoudige communicatie en zorg voor toegankelijke dienstverlening.

Als gemeente

- Zorg voor een goede gezinsaanpak. De Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid kan daarbij helpen. Ga voor meer informatie naar www.gezinsaanpak.nl.

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

Aandacht voor het voorkomen van laaggeletterdheid

Door aandacht te geven aan het voorkomen van laaggeletterdheid zorgen we ervoor dat er meer mensen over voldoende basisvaardigheden beschikken. Dit zorgt ervoor dat:

- Minder kinderen de basisschool beginnen en verlaten met een taalachterstand.
- Laaggeletterdheid minder vaak wordt doorgegeven van ouder op kind.

- Meer ouders hun kind ondersteunen bij de ontwikkeling. Hierdoor neemt de ouderbetrokkenheid toe.
- We leven in een geletterde samenleving waarin iedereen kan meedoen.

Literatuurlijst

Meer weten?

Neem contact op met een van onze adviseurs:

Saskia ten Houten

Adviseur

- Mail Saskia
- 06 83 60 55 16

Marit IJpelaar

Adviseur

- Mail Marit
- 06 15548377